

Styrdokument
Dokumenttyp: Program
Beslutat av: Kommunfullmäktige
Fastställsdatum: 2017-08-30
Ansvarig: Bitr. Kommundirektör
Revideras: Vart 4:e år, 2:a året i mandatperioden
Följas upp: Årligen

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Dnr KS.2017. 116
2017-04-26

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning.....	3
2. Syfte	3
3. Vision och mål	3
3.1. Kommunfullmäktiges mål och styrdokument för upphandlade verksamheter	3
4. Definition av privat utförare	4
5. Uppföljningens syfte	4
6. Anvisningar till nämnder	4
6.1. Åtgärdsplan för uppföljning och tillsyn	4
6.2. Informationsskyldighet och allmänhetens insyn	5
7. Organisation och ansvar	5
7.1. Kommunstyrelsens och nämndernas ansvar	5
8. Uppföljning.....	6

1. Inledning

Kommunfullmäktige ska varje mandatperiod enligt 3 kap 19 b § anta ett program, som säkerställer hur kommunen säkrar uppföljning och insyn i verksamheter som utförs av privata utförare. Detta gäller från 1 januari 2015.

Enligt kommunallagen får kommuner lämna över verksamhet till privata utförare, dock med undantag av myndighetsutövning eller om lag anger att en kommunal nämnd ska vara utförare.

När verksamhet överlämnas till privat utförare är kommunen fortfarande ansvarig gentemot medborgarna på samma sätt som om verksamheten bedrivs i egen regi. Hur det ska ske anges i detta program. Det kan även medverka till att utveckla ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Enligt Gislaveds kommuns *Riktlinjer för styrdokument* är detta ett styrande dokument och som faller under rubriken Program. Lagstiftningen anger också begreppet ”program”, och att antagandet ska ske av kommunfullmäktige. Det får inte delegeras.

2. Syfte

I nämndernas ansvar ingår att följa upp och kontrollera verksamheter som utförs såväl av kommunala som av privata utförare. Planens syfte är att ge allmänheten insyn i verksamhet som kommunen lämnar till privata utförare.

Kommunen ska som ägare se till att de kommunala bolagen ger allmänheten insyn i verksamhet som de i sin tur överlämnar till privata utförare. Detta sker genom ägardirektiv till bolagen, och som intas i Företagspolicy för Gislaveds kommun.

3. Vision och mål

Kommunfullmäktige fastställer visionen för kommunen.

Mål för nämnder och bolag beskrivs i de årliga planeringsdirektiven.

Målen gäller även för verksamhet som bedrivs i privat regi på uppdrag av dessa. Resultat och uppfyllelse av målen återrapporteras i delårsrapport och i årsredovisning.

3.1. Kommunfullmäktiges mål och styrdokument för upphandlade verksamheter

Kommunfullmäktige har antagit en policy för inköp och upphandling. Policyn ska ge vägledning till hur förtroendevalda och anställda ska agera så att det säkerställs att kommunens inköp och upphandlingar görs i enlighet med gällande lagstiftning på området.

4. Definition av privat utförare

Med privat utförare avses enligt kommunallagen 3 kap. § 18 c en juridisk person eller en enskild individ, som har fått hand om vården av en kommunal angelägenhet, d.v.s. utför den på uppdrag av kommunen eller helägt kommunalt aktiebolag.

En juridisk person är ett aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk eller ideell förening eller stiftelse. Även idéburna organisationer och kooperativa föreningar kan vara privata utförare. Däremot avses inte hel- eller delägda kommunala bolag eller kommunala stiftelser.

Programmet gäller för verksamheter där kommunen är att betrakta som huvudman för en angelägenhet. Kommunen är huvudman för en verksamhet både då verksamheten bedrivs av en upphandlad utförare och då verksamheten bedrivs av utförare i ett valfrihetssystem.

Fristående förskolor och skolor är inte privata utförare utan är sina egna huvudmän och omfattas inte. Dess verksamhet regleras genom den särskilda tillståndsgivningen.

5. Uppföljningens syfte

Uppföljningen har två övergripande syften:

- Kontrollera att verksamheten utförs i enlighet med förfrågningsunderlag, anbud och avtal.
- Utgöra ett underlag i kommunens förbättringsarbete för att utveckla och förbättra verksamhet och tjänster till medborgarna.

6. Anvisningar till nämnder

6.1. Åtgärdsplan för uppföljning och tillsyn

Varje nämnd ansvarar för att uppföljningen regleras i de avtal som tecknas med varje utförare. I förfrågningsunderlag och avtal ska det också tydligt formuleras vilken information som den privata utföraren ska lämna till kommunen.

För att säkra uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare är det viktigt att definiera ansvar, tidsplan och former för återkoppling. Detta sker genom att en åtgärdsplan utarbetas. Av denna ska framgå när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp.

Åtgärdsplanen ska innehålla:

- en sammanfattande beskrivning av nämndens uppföljningsansvar vad gäller inriktning och omfattning

- vad som ska följas upp, t.ex. i form av nämndmål och indikatorer, ekonomisk status etc.
- hur utföraren medverkar vid uppföljning av verksamheten genom att exempelvis lämna statistik, brukaruppföljningar och verksamhetsmått till nämnden
- i vilken form utföraren ska lämna rapport över inkomna synpunkter/klagomål från medborgare, till nämnden.
- vem som ansvarar för att genomföra uppföljningen
- tidplan för ovanstående
- former för återkoppling av resultat till nämnd, utförare och allmänhet
- hur allmänhetens insyn ska tillgodoses

6.2. Informationsskyldighet och allmänhetens insyn

När kommunen begär det, är utföraren skyldig att lämna information som möjliggör för allmänheten att få insyn i hur verksamheten utförs.

Kommunens begäran ska i normalfallet vara skriftlig. Informationen från utföraren ska, om inte annat avtalats, lämnas i skriftlig form. Informationen ska ha koppling till upphandlingen och den verksamhet som upphandlas och inte ställa högre krav än vad som är rimligt. Den information som lämnas till kommunen ska inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag (1990:409) om skydd för företagshemligheter.

Det är kommunen som ska tillhandahålla informationen till allmänheten. Nämnden avgör hur informationen redovisas för allmänheten. Det kan till exempel handla om att rapport läggs ut på kommunens webbplats. Vad informationen ska innehålla och hur omfattande den ska vara beror på verksamhetens art. Ju mer kommunmedlemmarna är beroende av verksamheten och ju mer skattemedel som går till den upphandlade verksamheten, desto större krav på insyn kan ställas.

I förfrågningsunderlag och avtal ska det tydligt formuleras vilken information som den private utföraren ska lämna.

När enskilda kan välja mellan olika utförare av en nämnds tjänster ska nämnden lämna information om samtliga utförare. Sådan information ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig.

Utöver dessa krav ska en särskild klausul om meddelarfrihet skrivas in i relevanta upphandlingsförfaranden.

7. Organisation och ansvar

7.1. Kommunstyrelsens och nämndernas ansvar

Kommunstyrelsen har även ett särskilt ansvar för att leda, samordna och ha uppsikt över verksamheten i nämnder och kommunala aktiebolag.

Det är varje nämnds ansvar att säkerställa att all verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter. Relevanta mål och riktlinjer som är antagna i kommunen ska framgå i de förfrågningsunderlag som utgör underlag för upphandlingen samt i de avtal som tecknas med den privata utföraren.

I nämnders ansvar ingår att följa upp och kontrollera verksamheten.

Innehållet i programmet påverkar endast förfrågningsunderlag och avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden.

8. Uppföljning

Planen syftar inte till att nya riktlinjer och mål för verksamheter ska tas fram.

Nämnders uppföljning och insyn regleras genom avtal med den privata utföraren.

Uppföljningen följer befintliga tidpunkter för inlämnande av delårsrapport och årsredovisning, som gäller för samtliga verksamheter.